

[Lorentzen.]

Det i dag foreliggende forslag til lov om ændringer i den bestående lov bryder på flere ret væsentlige punkter de hidtil fulgte principper, hvoraf jeg alene skal fremhæve, at det hidtidige ordinære statstilskud ikke længere skal beregnes i forhold til medlemmernes kontingent, men i forhold til kassens udgifter. Der er naturligvis ikke nogen mening i, at jeg går i detaljer med hensyn til lovforslaget. Dels hører det ikke hjemme under en første behandling, dels har både den højtærede socialminister og nu den ærede ordfører for socialdemokratiet gjort det. Jeg kan derfor stort set holde mig til, om jeg så må sige, de konsekvenser, jeg eventuelt måtte drage af dette lovforslag.

Lovforslagets gennemførelse vil utvivlsomt betyde, at statskassen går ind i en større risiko. Ifølge de bemærkninger, der ledsager forslaget, ville det, om det havde været lov, i 1955-56 og 1956-57 have betydet et forøget tilskud fra det offentlige på, som det ærede medlem hr. Peter Ravn oplyste, henholdsvis 22,4 mill. kr. og 10,9 mill. kr.

Danmark har i alt 64 arbejdsløsheds-kasser; det er et temmelig stort antal for så lille et land. Der findes rundt regnet ca. 680 000 medlemmer, og den dominerende kasse er Arbejdsmændenes Arbejdsløsheds-kasse, der tæller ca. 260 000 medlemmer. Det er vel nok denne kasse, der mere end noget andet har været årsag til, at ønsket om en anden tilskudsordning end den gældende er blevet rejst. Der er imidlertid ingen tvivl om, at betydende fagforenings-folk — jeg skal over for de herrer undlade at nævne navne — både her i tinget og udenfor og betydende socialdemokratiske politikere er meget betænkelige ved den størrelse, Arbejdsmændenes Arbejdsløsheds-kasse har, og at man siger: det er noget ganske ekstraordinært, det er et specielt dansk fænomen, det er slet ikke længere i overensstemmelse med tidens krav. Det vanskeliggør omskolingen o. s. v., idet en del af de folk, der nu tilslutter sig denne

kasse, naturligt og rimeligt hører hjemme i industriforbund af den ene eller den anden art, og deres tilslutning dertil ville bl. a. have betydning for arbejdsanvisningen og den deraf følgende omskoling.

Det må naturligvis fra alle sider erkendes, at Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse er den vanskeligst stillede kasse, og hvis man ser tilbage over 30 år, viser det sig, at den af størrelse og betydning afgjort ligger i toppen, også for så vidt angår arbejdsløshed. I 1956-57 har arbejdsløsheden inden for denne kasse været 16 pct., medens den gennemsnitlige arbejdsløshed inden for de andre kasser kun har været 9,8 pct. Ser vi på hovedforsikringerne, beslaglægger Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i samme år de 125 mill. kr. af en udgift på 218 mill. kr.; og billedet forrykkes ikke, hvis vi tager fortsættelseskasserne med: af en udgift på ca. 95 mill. kr. dér beslaglægger Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse godt 70 mill. kr.

Nu ville det naturligvis være rimeligt at spørge — og der har tit været diskussion om det — hvor meget staten, kommunerne og arbejdsgiverne betaler til arbejdsløsheds-kasserne, og hvor meget medlemmerne selv betaler. Jeg vil straks sige, at det er meget varierende fra kasse til kasse. Nogle kasser får et meget ringe tilskud, andre får et meget stort tilskud, men hvis man tager alle kasser under ét i et år som 1955-56, for hvilket arbejdsløshedskommissionen har fået en opgørelse, viser det sig, at medlemmernes bidrag var på 38,6 pct., medens det offentlige, derunder arbejdsgiverne, ydede et tilskud på 61,4 pct.; dette sidste bidrag — arbejdsgivernes — blev jo i fjor betydeligt forhøjet. Vi ser altså, at det offentliges tilskud er meget stort, langt større, end tallet her, der kun er gennemsnitstallet, viser.

Den ærede ordfører for socialdemokratiet (Peter Ravn) omtalte, at formuernes nominelle værdi er steget, og at den ikke svarer til den reelle værdi, der ikke er steget i samme forhold; det er rigtigt, men det gæl-